

Příloha č. 2 – Detekce indikátorů fekálního znečištění – humánních adenovirů metodou qPCR

Adenoviry se řadí mezi středně velké (90 nm - 100 nm), neobalené viry, jejichž genom adenovirů je nesegmentovaný a je tvořen jedinou lineární, dvouřetězcovou molekulou DNA o velikosti pohybující se v rozmezí 35-36 kb. Tyto viry jsou široce rozšířené nejenom u člověka, ale také u ostatních druhů vnímavých zvířat, a jsou původci různých druhů onemocnění, mezi které se řadí zejména respiračními infekce, keratokonjunktividy a gastroenteritidy. V současné době se rozlišuje celkem 51 rozdílných sérotypů humánních adenovirů, které jsou na základě imunologických vlastností řazeny do celkem šesti podskupin označovaných jako séroskupiny A-F. Vzhledem k jejich častému výskytu v lidské populaci jsou řazeny mezi viry, jejichž průkaz ve sledovaných vzorcích lze spojit s indikací výskytu fekálního znečištění a tak přítomností dalších pro člověka patogenních virů (Farkas et al., 2020). Specifické oligonukleotidy (primery a sondy) byly převzaty z publikace Wong et al. (2008).

Složky reakce:

- LightCycler 480 Probes Master 2× (Roche)
- Uracil-DNA Glycosylase (UNG, 1 U/μl; Roche)
- Specifické oligonukleotidy (primery a sondy; Genery biotech, Eurofins)
- Pozitivní kontrola/kvantifikační standard (1×10^6 až 1×10^1 kopií/μl) ve formě umělého DNA konstruktů (plazmidová DNA)*
- Interní amplifikační kontrola ve formě umělého DNA konstruktů (plazmidová DNA)*
- PCR voda

Oligo	Sekvence
hex2 F	5'– CCAGGACGCCTCGGAGTA –3'
hex2 R	5'– AAACCTTGTTATTCAGGCTGAAGTACGT –3'
hex3 F	5'– GGACAGGACGCTTCGGAGTA –3'
hex3 R	5'– CTTGTTCCCCAGACTGAAGTAGGT –3'
hex2 P	5'– FAM – AGTTTGCCCGCGCCACCG – BHQ–3')
hex3 P	5'– FAM – CAGTTCGCCCCGYGCMACAG –BHQ–3'
IAC F	5'– AGAGGACCGGGATATTCGAC –3'
IAC R	5'– AGGTAGTCCGAGGAAAACCTCTAAAC –3'
IAC P	5'– Cy5 – AGGCTCTTCTATGTTCTGACCTTGTGGA – BHQ–3'

Příprava pracovních roztoků specifických oligonukleotidů

- Primery a sondy jsou dodávány v lyofilizovaném stavu. Podle návodu uvedeného výrobcem jsou na pracovišti rozpuštěny v PCR vodě tak, aby výsledná zásobní koncentrace byla 100 pmol/μl. K omezení možností kontaminací jsou tyto zásobní roztoky použity k přípravě tzv. pracovních roztoků, které slouží k jednodušší přípravě reakčních směsí.

Popis zkumavky	Složka	Zásobní roztok (μl)	Voda (μl)	Koncentrace (pmol/μl)
Sondy Hex	Sonda hex2 P	50	400	10
	Sonda hex3 P	50		10
Sonda IAC	IAC P	50	450	10
	Primer Fib R	50		10
Primery Hex	Primer hex 2 F	50	300	10
	Primer hex 2 R	50		10
	Primer hex 3 F	50		10
	Primer hex 3 R	50		10
Primery IAC	IAC F	50	400	10
	IAC R	50		10

Příprava reakční směsi k průkazu genomu humánních adenovirů

- Reakční směs lze připravit ve větším objemu dle následující tabulky, její poměrné vzorky lze uskladnit při $-20\text{ °C} \pm 4\text{ °C}$ po dobu nejdéle 6 měsíců a opakovaně rozmrazovat a zamrazovat, max. však 5×.

Složka	1 reakce (μl)	100 reakcí (μl)	Konečná koncentrace
LightCycler 480 Probes Master 2×	10	1000	1×
Primery Hex (10 pmol/μl)	1	100	0,50 pmol/μl
Primery IAC (10 pmol/μl)	1	100	0,50 pmol/μl
Sondy Hex (10 pmol/μl)	0,1	10	0,05 pmol/μl
Sonda IAC (10 pmol/μl)	0,4	40	0,20 pmol/μl
UNG (1 U/μl)	0,2	20	0,01 U/μl
IAC plazmid (1×10^4 kopií/μl)	0,1	10	50 kopií/μl
PCR voda	2,2	220	
Celkový objem	15		

Postup přípravy qPCR reakce

- Poměrný vzorek reakční směsi nechat samovolně rozpustit a promíchat
- Rozplnit 15 µl reakční směsi do 96-jamkové destičky či jiných, patřičných zkumavek
- Přidat 5 µl DNA podle následujícího v pořadí: 1) analyzované vzorky (vždy analyzovat v duplikátu), 2) kvantifikační standard, 3) negativní kontrola izolace nukleových kyselin, 4) negativní kontrola qPCR
- Přelepit 96-jamkové destičku speciální krycí fólií či zavřít patřičné zkumavky
- Odstředit při cca 2 000 g/2 min
- Vložit 96-jamkovou destičku/zkumavky do přístroje (např. LightCycler 480) a spustit program dle následujícího protokolu qPCR

Protokol qPCR (nastavení pro LightCycler 480, Roche)

Krok qPCR	Teplota/čas	Ramp Rate	Aquisition mode	
Úvodní denaturace	95 °C/7 min	4,4 °C/s		
Denaturace	45 cyklů	95 °C/10 s	4,4 °C/s	
Annealing		60 °C/30 s	2,2 °C/s	Single
Extenze		72 °C/10 s		
Chlazení	40 °C/10 s	2,2 °C/s		

Analysis mode: Quantification

Detection format: 3 Color Hydrolysis Probe

Hodnocení qPCR reakce a interpretace výsledků

Fluorescence DNA hAdV (Kanál FAM)	Fluorescence IAC (Kanál Cy5)	Celkový výsledek
Pozitivní	Pozitivní	DNA hAdV pozitivní
Pozitivní	Negativní	DNA hAdV pozitivní
Negativní	Pozitivní	DNA hAdV negativní
Negativní	Negativní	Inhibice qPCR

Pokud je vzorek inhibován, je nutné izolovanou DNA 5× a 10× naředit, případně zopakovat izolaci nukleových kyselin z uskladněného poměrného vzorku.

Vzorek je považován za pozitivní, pokud je pozitivní alespoň v jednom opakování.

hAdV – humánní adenoviry; IAC – interní amplifikační kontrola.

Doporučené schéma rozmístění vzorků na 96 jamkové destičce

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	C6	vz.1	D.vz.1	vz.9	D.vz.9	vz.17	D.vz.17	vz.25	D.vz.25	vz.33	D.vz.33	NIC1
B	C5	vz.2	D.vz.2	vz.10	D.vz.10	vz.18	D.vz.18	vz.26	D.vz.26	vz.34	D.vz.34	NIC2
C	C4	vz.3	D.vz.3	vz.11	D.vz.11	vz.19	D.vz.19	vz.27	D.vz.27	vz.35	D.vz.35	NIC3
D	C3	vz.4	D.vz.4	vz.12	D.vz.12	vz.20	D.vz.20	vz.28	D.vz.28	vz.36	D.vz.36	NIC4
E	C2	vz.5	D.vz.5	vz.13	D.vz.13	vz.21	D.vz.21	vz.29	D.vz.29	vz.37	D.vz.37	NIC5-
F	C1	vz.6	D.vz.6	vz.14	D.vz.14	vz.22	D.vz.22	vz.30	D.vz.30	vz.38	D.vz.38	
G		vz.7	D.vz.7	vz.15	D.vz.15	vz.23	D.vz.23	vz.31	D.vz.31	vz.39	D.vz.39	K-
H		vz.8	D.vz.8	vz.16	D.vz.16	vz.24	D.vz.24	vz.32	D.vz.32	vz.40	D.vz.40	K-

Vzorky označené C6 – C1 představují kvantifikační gradient v rozsahu $10^6 - 10^1$ kopií/ μ l (tzn. $5 \times 10^6 - 5 \times 10^1$ kopií DNA kvantifikačního gradientu na qPCR reakci). Vzorky označené jako vz.1 – 40 představují analyzované vzorky; označení D značí duplikát analyzovaného vzorku, NIC značí negativní kontrolu izolace nukleových kyselin a K- negativní kontrolu qPCR.

Literatura

Farkas K. et al. Viral indicators for tracking domestic wastewater contamination in the aquatic environment. *Water Research*, 2020, 181, 115926.

Wong S. et al. Detection of a Broad Range of Human Adenoviruses in Respiratory Tract Samples Using a Sensitive Multiplex Real-Time PCR Assay. *Journal of Medical Virology*, 2008, 80, 856-865.

* Umělé konstrukty (plazmidová DNA) použitelné jako kvantifikační standard/pozitivní kontrola a interní amplifikační kontrola jsou na vyžádání k dispozici u Mgr. Petry Vašíčkové, Ph.D., Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., Hudcova 70, Brno, 621 00, e-mail: petra.vasickova@vri.cz, tel.+420 777 786 756.